

VÆKST

2021 – uge 18

Vækstregulering og svampebekæmpelse i alm. rajgræs til frø

Vækstregulering

Flere års frøforsøg viser, at vækstregulering er en af de vigtigste opgaver i frømarken. Tidlig lejesæd koster udbytte, mens (*for*) kraftig vækstregulering kan medføre dryssespild. Korrekt dosering og strategi er derfor afgørende for et højt udbytte. En splitstrategi ved hhv. begyndende strækning (st. 31-32) og afsluttende strækning/begyndende skridning sikrer, at man kan styre væksten gennem hele strækningsfasen uden at gå "for hårdt til værks" på én gang. Dermed forebygges lejesæd og samtidig fremmes bestøvningen.

Anbefalede løsninger til vækstregulering i alm. rajgræs til frø

Anvend 0,4 ltr./ha Moddus M. i begyndende strækning efterfulgt af 0,4 ltr./ha ved begyndende skridning (senest st. 49, stakken synlig).

I meget kraftige marker, ved høj N-tilførsel og/eller ved gejl vækst kan en strategi med 0,75-1,5 ltr./ha Medax Top + 0,75-1,5 ltr./ha Ammoniumsulfat i begyndende strækning efterfulgt af 0,4-0,8 l/ha Moddus M. ved begyndende skridning være en stærk løsning. Mellem-højeste dosis i tetraploide sorter.

Halm må **ikke** opfodres efter behandling.

Bemærk reglerne med vækstreguleringsmidler, der indeholder aktivstoffet trinexapac-ethyl. Anvendelse af midler med trinexapac (f.eks. Moddus, Cuadro, Trimaxx, Medax Max m.fl.) påvirker således hinanden indbyrdes. Anvendes f.eks. halv maks. dosis af Trimaxx i en første behandling, må der maks. anvendes halv dosis af et opfølgende trinexapac-produkt. Et stærkt supplement til trinexapac-midlerne er Medax Top + Ammoniumsulfat, som ikke indeholder trinexapac, og derfor kan anvendes "udover" trinexapac-midlernes maks. dosis. Trinexapac-produktet Cuadro er netop blevet godkendt til en maks. dosis på 1,2 ltr./ha i frøgræs, mens de øvrige trinexapac-produkter har en maks. dosis på 0,8 ltr./ha. Landsforsøg i 2020 i alm. rajgræs har dog vist, at man ikke opnår noget ved at øge dosis fra 0,8 til 1,2 ltr./ha af et trinexapac-produkt. I de tilfælde, hvor der er behov for en øget indsats, er splitstrategi-løsninger med Medax Top + Ammoniumsulfat i kombination med Moddus M. klart at foretrække i både diploide og tetraploide sorter.

Vækstregulering bør altid foretages om morgenen/formiddagen i en periode med gennemsnitlige døgntemperaturer på omkring 8°C og gerne med stigende temperaturer i vente, god vandforsyning og 100-200 ltr./ha vand. **Husk at stressede planter som følge af bl.a. koldt vejr, nattefrost, næringsstofmangel og tørre forhold aldrig må vækstreguleres.**

Svampebekæmpelse

Svampebekæmpelse i rajgræs er oftest rettet mod kronrust og sortrust. Bekæmpelse anbefales ved angreb fra begyndende strækning, men de højeste merudbytter er opnået ved sene sprøjtninger (fra omkring skridning). I gennemsnit af 10 landsforsøg i 2013-17 blev der ved en frøpris på 8 kr./kg opnået omkring 1.200 kr./ha i nettoudbytte for svampebekæmpelse med Bell + Comet Pro i st. 51 og 69 (begyndende skridning og afsluttet blomstring). Sen anvendelse af Comet Pro hhv. det nye produkt, Balaya, godkendt til mindre anvendelse i frøgræs, kan give en lidt senere høst.

Tidlige rustangreb fra begyndende strækning vurderes at have mindre betydning for udbyttet, men angreb anbefales alligevel bekæmpet med f.eks. 0,3-0,4 ltr./ha Orius Max 200 EW, da det senere kan være svært ”at slå ned”.

Kronrust bekæmpes ved konstateret forekomst fra begyndende strækning til afsluttet blomstring (st. 32-69).

Sortrust bekæmpes ved konstateret forekomst – ofte fra ultimo juni – og indtil ca. 3 uger før høst.

Net- og pletnekrose bekæmpes i fugtige år ved konstateret forekomst (en plet pr. plante) fra begyndende strækning til afsluttet blomstring (st. 32-69). Bell og Comet Pro har foruden effekt på rust også effekt på net- og pletnekroser.

Meldug bekæmpes ved enkelte kolonier pr. plante fra begyndende strækning indtil skridning (st. 32-45). Er der behov for meldugeffekt kan der tilsættes 0,1- 0,15 ltr./ha Talius. Alternativt kan dosis af Orius Max 200 EW hæves ved meget meldug, hvis dette middel anvendes.

Tablet 1. Anbefalede løsninger til svampebekæmpelse i alm. rajgræs til frø.

Middel*	Dosis pr. ha	Bemærkninger
Orius Max 200 EW	0,3-0,4 ltr.	I begyndende strækning hvis behov for svampebekæmpelse. Halm må ikke opfodres.
Bell* / Bell* + Comet Pro / Viverda* + Ultimate	0,5 ltr. / 0,4 + 0,15 ltr. / 0,5 ltr. + 0,5 ltr.	Fra begyndende skridning. Ved meget meldug tilsættes Orius Max eller Talius**. Halm må ikke opfodres.
Orius Max 200 EW + Comet Pro	0,25-0,3 ltr. + 0,25-0,3 ltr.	Fra begyndende skridning. Halm må ikke opfodres. Der må maks. anvendes 0,6 ltr./ha Orius Max pr. sæson i frøgræs.
Balaya (godkendt til mindre anvendelse)	0,5 ltr.	Må senest anvendes 31. maj og maks. én gang pr. vækstsæson. Ved meget meldug tilsættes Orius Max eller Talius**. Halm må ikke opfodres.

*Epoxyconazol-holdige midler er afmeldt og kan ikke købes længere, men må anvendes i landbruget indtil 31.10.2021.

** Talius må maks. anvendes to gange pr. sæson og med maks. 0,25 ltr./ha i alt.

Billede 1. Meldug i rajgræs

Billede 2. Pletnekrose i rajgræs

Billede 3. Kronrust i rajgræs

Blanding af midler

Hvis der er behov for at bekæmpe svampe samtidig med det ønskede tidspunkt for vækstregulering, kan de nævnte midler blandes med hinanden. Læs dog altid midlernes etikette inden sprøjtning ift. godkendte stadier for brug af de enkelte midler.